

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.23/2019/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2019. április hó 18. napján tartott tanácsülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2018. december 5. napján kihirdetett 17.B.236/2018/105. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a XXXII. rendű vádlottal szemben 25 000 (huszonötezer) forint erejéig vagyonekmozgást rendel el.

A XXXIV. rendű vádlott lakcíme, a ... szám alatti címet tényleges tartózkodási helyként jelöli meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a XXXII. rendű és a XXXIV. rendű vádlottak tekintetében helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a XXXII. rendű és a XXXIV. rendű vádlottakat bűnösnek mondta ki közokirat-hamisítás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 342. § (1) bekezdés c) pont]. Ezért a vádlottakat 2-2 évre próbára bocsátotta. Az eljárás során felmerült bűnügyi költségből a XXXII. rendű vádlottat 123 800 forint, a XXXIV. rendű vádlottat 115 000 forint megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen – amelyet a vádlottak és a védőik tudomásul vettek – az ügyészség a vádlottak terhére súlyosításért, intézkedés helyett közérdekű munka kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

Az ügyészségi fellebbezés részletesen indokolása szerint egyre gyakoribb, hogy a bűnszervezet magasabb fokán álló elkövetők anyagi ellenszolgáltatás ígéretével olyan személyeket vesznek rá arra, hogy a későbbiekben bűncselekmény elkövetéséhez használt gazdasági társaságok ügyvezetését névleg elvállalják, akik életkörülményeik, iskolázottságuk és aktuális anyagi helyzetük miatt a társadalom periferiáján élnek. Ebből következően egy súlytalan joghátrány a generális prevenciók céljainak elérésére nem alkalmas, ugyanis azt sugallja, hogy a „stróman” szerepkör felvállalása komolyabb büntetőjogi következmények nélkül megvalósítható. Ugyanakkor az így létrehozott cégháló rendszerint súlyos károkat okoznak az állami költségvetésnek, amit az ilyen jellegű közokirat-hamisítások tárgyi súlyának megítélésénél is értékelni kell.

A büntetés célja és a büntetéskiszabási elvek abban az esetben sem hagyhatók figyelmen kívül, ha a vádlott a tárgyaláson a bűnösségét elismeri és lemond a tárgyaláshoz való jogáról. A bűnösségre is

kiterjedő beismerés igen nyomatékos enyhítő körülmény, de a joghátrány kiválasztásánál nem lehet szempont az, hogy a későbbiekben milyen büntetés kerül kiszabásra a vádlott-társak vonatkozásában. Utalt az ügyészség arra is, hogy a XXXIV. rendű vádlott a bűncselekményt 2013. április 29-én követte el, ezért intézkedés alkalmazása esetén a cselekményt az elkövetés idején hatályban volt 1978. évi IV. törvény alapján kellett volna elbírálni.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.9/2019/1. számú átiratában – fenntartva az ügyészi fellebbezés céljait és indokait – indítványozta, hogy az ítélet tábla változtassa meg az elsőfokú ítéletet, mindkét vádlottat ítélje közérdekű munkára, a XXXII. rendű vádlott esetében rendelkezzen az őrizetbe töltött idő beszámításáról, továbbá e vádlottal szemben 25 000 forintra rendeljen el vagyonelekobzást.

Az ítéleti tényállás szerint a XXXII. rendű vádlott 25 000 forintot kapott azért, hogy a gazdasági társaságot a nevére vegye. Tehát a bűncselekménnyel összefüggésben ezzel az összeggel gazdagodott, amely vonatkozásában a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja alapján vagyonelekobzást kell elrendelni, függetlenül attól, hogy a társai által elkövetett cselekménnyel kapcsolatban bekövetkezett-e a vádlott oldalán további gazdagodás.

A vádlottak terhére bejelentett ügyészségi fellebbezés nem alapos.

Az ítélet táblának a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény [a továbbiakban: Be.] 590. § (3) bekezdése alapján – figyelemmel a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontjára is – az elsőfokú ítélet rendelkezéseit az intézkedés helyett közérdekű munka kiszabását célzó ügyészi fellebbezés által meghatározott kereteken belül kellett felülbírálnia. Tovább korlátozta a felülbírálat terjedelmét az a tény is, hogy az elsőfokú ítélet a vádlottak beismerő vallomásának elfogadásán alapult, ugyanis ilyen esetben a bűnösség megállapítására, a váddal egyező tényállásra, valamint a cselekménynek a vádiratával egyező minősítésére vonatkozó rendelkezéseket csak akkor változtathatók meg, ha felmentésnek vagy az eljárás megszüntetésének van helye [Be. 606. § (3) bekezdés]. A vádlottak felmentésének a Be. 566. § (1) bekezdésében a)-d) pontjaiban, illetve az eljárás megszüntetésének a Be. 492. § (1) bekezdés c), d), e), f) és g) pontjaiban írt okai nem állnak fenn, így a tényállásra, a bűnösség megállapítására és a minősítésre vonatkozó rendelkezések megváltoztatására nincs lehetőség.

A fentiekben írtak szerinti korlátozott felülbírálat során is vizsgálni kell az eljárási szabályok megtartását. E körben az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú eljárásban nem történt olyan eljárási szabálysértés, amely megalapozná az elsőfokú ítéletnek a Be. 607. § (1) bekezdése, a 608. § (1) bekezdése vagy a 609. § (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését.

Figyelemmel arra, hogy a Be. 504. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott törvényes feltételek fennálltak, az elsőfokú bíróság helyesen döntött a bűnösséget elismerő nyilatkozatoknak a Be. 504. § (1) és (3) bekezdései szerinti elfogadásáról is.

A bűnösség elismerésére tárgyaláson (nem előkészítő ülésen) került sor, ezért az elsőfokú bíróságnak – a Be. 500. § (2) bekezdése helyett – a Be. 524. § (1) bekezdését kellett volna felhívnia, e tekintetben az elsőfokú ítélet indokolásában a jogszabályhely megjelölése pontosításra szorult.

A vádlottak javára figyelembe vett bűnösségi tényezők csak annyiban szorulnak kiegészítésre, hogy kisebb mértékben a XXXIV. rendű vádlott javára értékelendő a tárgyaláson kifejezett megbánása is (105. számú tárgyalási jegyzőkönyv 35. oldal).

Az elsőfokú bíróság okszerűen értékelte enyhítő körülményként az eljárás elhúzódását, és

ezt a tényt helyesen rögzítette az ítélet indokolásában [Be. 562. § (4) bekezdés második mondat]. Az eljárás ésszerű időn belüli befejezésének követelménye a tisztességes eljárás részjogosítványa [2/2017. (II.10.) AB határozat], és jelen ügyben az eljárás elhúzódása annak ellenére nem róható a vádlottak terhére, hogy a XXXII. rendű vádlottal szemben az elsőfokú bíróságnak elfogatóparancsot kellett kibocsátania.

Az állami költségvetést súlyosan megkárosító bűncselekmények jellemző elkövetési módja, hogy a felhasznált gazdasági társaság alapítását és/vagy ügyvezetői tisztségét – csekélyebb mértékű anyagi ellenszolgáltatásért – olyan személy vállalja el, aki a cég létrehozásához vagy működéséhez lényegében a nevét „adja”, értelemszerűen tényleges gazdasági tevékenységet nem kíván folytatni, sőt az utóbb megvalósított cselekményekről sincs tudomása (ellenkező esetben ő maga is a súlyosabb tárgyi súlyú bűncselekményért felelne). A rendszerint kiszolgáltatott anyagi helyzetben lévő (például állástalan, hajléktalan) személyek bevonásának kizárólagos célja, hogy a költségvetési csalás elkövetői és annak tényleges haszonélvezői a bűncselekmények lelepleződését követően a hatóságok elől – lehetőség szerint – rejtve maradjanak. Nem vitatható az ügyészégi érvelés, miszerint a később közokirat-hamisítás miatt eljárás alá vont „strómanok” esetében is indokolt a szigorú joghátrány alkalmazása az általános visszatartás, illetőleg az ilyen jellegű bűncselekmények számának visszaszorítása érdekében. Időszerűbb ítélezés esetén jelen ügyben helye lett volna súlyosabb szankció alkalmazásának, azonban az ítéletábra osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben, hogy a bűncselekmény elkövetése után öt és fél évvel, illetve hat évvel a büntetlen előéletű vádlottakkal szemben már nincs szükség büntetés kiszabására. A kedvező előéletű, a bűnösségüket elismerő vádlottak esetében alappal feltehető, hogy a büntetés céljai intézkedéssel, próbára bocsátással elérhetőek. A próbaidő 2-2 évben meghatározott tartama megfelelő, az is igazodik a vádlottak társadalomra veszélyességéhez, az általuk megvalósított bűncselekmény tárgyi súlyához és a feltárt bűnösségi körülményekhez.

A Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja kötelezően írja elő a vagyonelkobzás elrendelését arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetésével összefüggésben szerzett. A tényállás szerint a XXXII. rendű vádlott a terhére megállapított közbizalom elleni bűncselekménnyel összefüggésben 25 000 forintot kapott, tehát e pénzösszeg vonatkozásában a vagyonelkobzás a törvény kötelező rendelkezése folytán nem mellőzhető. Ezért az ítéletábra a XXXII. rendű vádlottal szemben – a fentiekben hivatkozott anyagi jogi rendelkezés alapján – 25 000 forint erejéig vagyonelkobzást rendelt el.

Az elsőfokú bíróság törvényesen és helyesen rendelkezett az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségösszegekről és annak viseléséről.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra – a Be. 598. § (2) bekezdése szerint tanácsulésen – a fellebbezéssel sérelmezett elsőfokú ítéletet a Be. 606. § (1) bekezdésében foglaltak alapján részben megváltoztatta, egyéb rendelkezései tekintetében a Be. 605. § (1) bekezdésében foglaltak szerint helybenhagyta.

Az elsőfokú ítélet rendelkező részében írt személyes adatainál fel kellett tüntetni a XXXIV. rendű vádlott bejelentett lakcímét, továbbá az ítéletábra a tápiószőlősi címet a Be. 10. § (1) bekezdés 15. pontja szerinti tényleges tartózkodási helyként jelölte meg.

Az ítéletábra határozata elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2019. április 18.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.	. Lőrinczy Attila István s.k.	Halász Etelka s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Fővárosi Törvényszék 2018. december 5. napján kihirdetett 17.B.236/2018/105. számú ítélete – Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.23/2019/5. számú határozata folytán – 2019. április 18. napján a XXXII. rendű és a XXXIV. rendű vádlottak vonatkozásában jogerőre emelkedett.

Budapest, 2019. április 18.

. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke